

БИБЛИОТЕКА
• СЪВРЕМЕННИ СВИДЕТЕЛИ •

В Зографската издателска поредица
Библиотека • Съвременни свидетели •
се публикуват текстове на наши
съвременници, които със слово и живот
свидетелстват за неизменното и вечно
ново предание на Христовата Църква

© Зографска света обител

© Фондация „Наследство на Зографската света обител”

Съставител: Константинос Караколис

Превод от гръцки език: Арсений Георгиев

Редакция: Иеродякон Атанасий Зографски

Графично оформление: Милена Вълнарова

ISBN: 978-954-770-457-2

ПРЕПОДОБНИ
ПОРФИРИЙ КАВСОКАЛИВИТ

БУКЕТ ОТ СЪВЕТИ

Зографски манастир
• Света Гора •
2020

БОЛЕСТ

ДУШЕВНИ И ТЕЛЕСНИ БОЛЕСТИ

тарецът винаги даваше предимство на болестта на душата, независимо дали болестта на тялото беше сериозна. Много болни посетители го молеха настоятелно да се помоли за изцелението само на тяхната телесна болест. Не можеха да търпят. Мислеха, че продължаването на телесната им болест ще разколебае вярата им в Христа и накрая ще ги доведе до болест на душата. Според Стареца, обаче, се случваше точно обратното: неосъзнатата от тях болест на техните души – грехът, им затваряше очите и те не виждаха висшия възпитателен смисъл на тяхната болест, допусната от Божията любов. Старецът знаеше, че ако се моли само за тяхното телесно изцеление, не би им помогнал, защото по същество ще останат неизлекувани. Опитваше се винаги да съедини телесното им лечение с духовното оздравяване...

Един психиатър-християнин веднъж каза на едно религиозно събрание: „Като психиатър аз не съм лекар на душата на човека, а на неговата нервна система“. И беше прав. Психично болен е само непокаялият се грешник, защото душата боледува само когато човек греша без да се кае. Лекар на душата е само Христос, а също и по благодатта Христова – светецът, който, познавайки душата, е постигнал самопознание и познание на другите. Как е възможно да стане лекар на душата този, който не е достигнал до святост, страстният, който не познава душата – както своята собствена, така и на другите? Христос, а също и светецът – по благодатта Христова,

след като може да извърши по-трудното – лечението на душата, може да извърши и „по-лесното” – излекуването на тялото, когато второто съдейства за първото.

Телесните болести служат за много и разнообразни цели на Божията любов, която е извън нашата логика. Опростенческото схващане, че телесно болните са наказани от Бога заради греховете си, а телесно здравите са наградени от Бога заради добродетелта си, прилича на суеверие. В действителност може да се случи точно обратното, както се случва с много светии, които цял живот боледуват и с много непокаяли се грешници, които цял живот се радват на телесно здраве. Разбира се, никой не оспорва, че една душа, смущавана от греховни страсти, е благоприятна почва за израстването и развитието на много телесни болести, както и обратното – една мирна поради божествено умиление душа създава подходящи условия за лечението на тези болести и процъфтяването на телесното здраве. Все пак, измененията на телесното здраве и болест на всеки отделен човек в крайна сметка си остават тайнствен израз на Божията педагогика, която само Той и Неговите светии разбират.

ЛЕКАРСТВАТА, ХРИСТОС, ЛЕКАРИТЕ

Старецът не отхвърляше лекарствата, но и не им придаваше абсолютно значение по отношение на тяхната лечебна роля. Един ден ме попита:

– Какво е лекарство?

Отговорих му:

– Химичен продукт, който вземаме, за да се излекуваме от болестите.

Не остана удовлетворен от отговора ми и отново попита:

– Кажи ми какво означава лекарство. Не ти ли говори нещо самата дума?

Испаднах в затруднение и го гледах мълчаливо. Старецът продължи:

– Лекарство¹⁵ означава отрова. Не мисли, че лекарствата правят само добро на човека. Също и вредят. Защо взимаме лекарства? Защото се разболяваме. И защо се разболяваме? Понеже се притесняваме. И защо се притесняваме? Понеже съгрешаваме. Но ако оставим Христа да живее изцяло в душата ни, грехът си отива. Отива си притеснението, отива си болестта и изхвърляме и лекарствата.¹⁶

Това обяснение на Стареца ми се стори възхитително по своята простота. Старецът, като духовна сонда, преминаваше от повърхността към крайната дълбина в последователното обяснение на сериозни въпроси като: вземането на лекарства, болестта, притеснението, греха, отсъствието на Христа в душата ни. С това обяснение разбрах по-добре и уверението на апостол Павел за онези, които са оставили Христос да живее изцяло в душата им: *Отвред сме наскърбявани, но не стеснявани* (2 Кор. 2:8).

При друга наша среща ми каза: „Когато боледуваме, за да не правим грешки, трябва да следваме и указанията на лекарите, както и на логиката. Обаче над всичко да следваме Божията воля и да имаме доверие в Неговата любов”.

Старецът винаги знаеше да постига баланс между високото духовно предназначение на човека и неговите материални нужди.

¹⁵ На гръцки „лекарство” (φάρμακον) и „отрова” (φάρμακί) имат един и същ корен. – Б. пр.

¹⁶ Това обяснение на Стареца за болестите и лекарствата ще срещнем и в други подобни откъси на тази книга. Нека имаме предвид, че в тези конкретни случаи Старецът говори за хора, на които болестта действително се дължи на греховете им. Нека си припомним и думите на нашия Господ към разслабения: *Иди си и недей греши вече, за да не те сполети нещо по-лошо* (срв. Иоан. 5:14).

Въпреки това е имало много светии, които са страдали от тежки болести (св. Василий, св. Нектарий). В тези случаи болестите на светиите не се дължат на техните грехове, а на възпитаващата Божия премъдрост, която желае да ги държи в смирение, далеч от ада на високоумието.

Да вземем за пример апостол Павел, който писал: *Даде ми се жило в плътта, ангел сатанин да ме бие по лицето, за да се не превъзносям* (2 Кор. 12:7). А и по други причини, които са Му известни, Бог допуска светиите да страдат телесно. Такова в общи линии е православното светоотеческо обяснение за болката и болестите на светиите. Що се отнася до грешниците в света, които нямат телесни болести, те имат нещо по-лошо: те са тежко болни в душата. Но Бог и тях обича много и иска да ги спаси или като им отваря очите пред безнадежността на греха, ако, разбира се, приемат това, или изпращайки им във време, което Бог знае, и някоя телесна скръб. Нека всички имаме истинско покаяние, за да ни приеме Господ, когато дойде нашият час, в лоното Авраамово. – Б. изд.

РЕВНОСТТА И РАКЪТ

На една сестра дядото казваше:

„Жените, които ревнуват мъжете си, често страдат от рак. Това се случва дори и с попадите.

Всички болести произхождат от притесненията. Дори и камъните в бъбреците”.

ГРЕХЪТ НАРУШАВА РАБОТАТА НА ОРГАНИЗМА

– Отче, често взимам лекарства и имам утрисения, че Вие дори и кафе не пиете.

– Казал съм ти го и друг път. Когато християнинът предаде себе си с вяра на Господа, Той омиротворява вътрешния организъм, като резултатът е нормалното функциониране на органите и жлезите, което пък пак води до здраве, свободно от безпокойства. Защото грехът, смущението, егоизмът причиняват понякога увеличаване, а понякога намаление в нормалното функциониране на организма, което води до болести. Организмът знае нормалния, средния път и работи в спокойствие и мир. Например, когато имах язва, докторът ми даде това лекарство. – Показа ми го, беше Zantac. – Щом го взех, болките преминаха веднага. А, казвам си, това не е добре. Ще причини някоя друга вреда на организма. И не взех повече. Предпочетох да търпя болката.

* * *

Попита ме за един брат, когото познаваше.

– Отче – казвам му, – вечер не може да спи и се принуждава да взима ту Stedon, ту Tranxene, за да заспива.

– Кажи му да дойде тук при мен или да ми се обади по телефона.

ЖИВОТЪТ НИ ЗАВИСИ ОТ НАШАТА ВОЛЯ

Попаднах на един разговор за начина ни на живот, който Старецът беше започнал. От това, което разбрах, каза приблизително следното:

„Животът ни зависи от нашата воля. Можем да живеем, както искаме. Няма пречки, нито трудности, за да правим това, което искаме. Но също и оправдания. Трябва да живеем в Христа и това можем да го направим. Постът е един правилен начин на живот. Постът не застрашава здравето на никого... Тези, които постят, не страдат от нищо. Много добре зная, че никога не са се разболявали. Човек може да се разболее, когато се привързва към лица и вещи”.

И всичко, което каза, звучеше убедително, защото самият той го беше преживял.

БОЛЕСТИ ОТ БЕСОВСКО ВЛИЯНИЕ

Намирах се в килията на Стареца в Калисия. Говорехме на здравни теми и той се опитваше да ми обясни, че болестите се дължат на бесовски влияния и на греховете ни.

За да ми помогне да разбере това, ми разказа следния случай:

„В килията ми ме посети една крайно отчаяна госпожа, за която имаше опасност да умре от скръб. Причина за това беше мъжът ѝ, който страдаше много от астма, но тя не можеше да му помогне и това я притесняваше. Аз, обаче, видях други неща. Казах ѝ: „Ще ти помогна, обаче ти приемаш ли да направиш това, което ще ти кажа?” – „Ще направя каквото ми кажете”, отговори ми. Казвам ѝ: „Сега ще си тръгнеш оттук и ще се прибереш в къщи. Ще влезеш през главния вход и ще отидеш в стаята, където се намира твоят болен мъж. Ще останеш малко с него и ще внимаваеш добре какво прави. След това ще станеш и ще му кажеш: „Искам да изляза за около час до пазара за покупки“. Ти, обаче, няма да ходиш на пазара, а ще обиколиш къщата и ще влезеш през задната врата в кухнята, която е до стаята му. Но внимавай да не те забележи. Там, в кухнята, ще останеш около час и ще наостриш уши да чуеш какво ще прави.

Когато мине времето, ще излезеш от задната врата, ще обиколиш отново и ще влезеш през предния вход в стаята му. Пак обърни внимание какво ще направи, щом те види”.

Госпожата направила, както ѝ казах. На другия ден дойде отново. „Какво стана”, попитах я. – „Щом влязох”, казва ми, „от предната врата в стаята на съпруга ми, той започна силно да кашля, да плюе на пода и горчиво да се оплаква, че не го обичам, не го съжалявам изобщо и го оставям да страда. След известно време му казах, че ще изляза до пазара за около час. Нови кашлици и оплаквания. Когато влязох в кухнята, установих, че в стаята на мъжа ми цареше пълна тишина. Измина един час и се върнах пак при него. Щом отворих вратата и ме видя, пак започна да кашля и да се оплаква, че за времето, през което ме нямало, кашлял и викал за помощ и без малко да умре сам самичък”.

„Сега разбра ли какво става”, попитах аз. – „Всичко ми е объркано, не знам какво да мисля”, отговори ми тя. – „Ще ти обясня”, казах ѝ. „Мъжът ти има бяс в себе си. Видях го от момента, когато дойде вчера. Бесът му е причинил астмата и с астмата на мъжа ти иска да те съсипе. Понеже ти си много чувствителна и състрадателна, като го гледаш да страда и непрекъснато да ти се оплаква, че не се интересуваш от него, само се съсипваш от притеснение. Той, обаче, не се притеснява. Кашля, плюе и ти се оплаква само когато се намираш при него, защото целта му си ти. Щом се махнеш да не те вижда, се успокоява”. Госпожата ме гледаше и постепенно започна да разбира какво се случваше. Казах ѝ какво да прави, за да се бори с беса и да се избавят и тя, и мъжът ѝ. Послуша ме и сега са по-добре”.

Направи ми впечатление, от една страна, човекоубийственото коварство на беса, а от друга, силната прозорливост на Стареца и неговата изцелителна намеса. В мен се породя въпрос и го попитах: „Отче, тази астма психологична ли е била, сиреч, въображаема?”. – „Не – отговори ми той, – беше си истинска астма. Органична, но произхождаше от беса, който я използваше като смъртоносно оръжие срещу тази жена”.

БОЛЕСТТА Е БОЖИЕ ПОСЕЩЕНИЕ

За себе си търсеше само спасението на душата. Нищо друго! Дори когато ужасно страдаше и имаше опасност да умре от множеството си неизлечими и мъчителни болести, които го измъчваха с години, никога не наруши това свое правило! Нито веднъж не поиска от Бога да изцели болестите му. Защото, както самият той твърдеше в разговорите, които имахме заедно – болестта е Божие посещение! И горко на онзи, когото болестта не го посети. Той е изгубен още от сега. Защото здравият и богатият са еднакво далече от входа на рая. И както богатият, така и здравият имат еднаква вероятност да останат навън! Сиреч, да останат извън брачния чертог!

Обаче това, което той самият не правеше за себе си, го изискваше и очакваше от нас – неговите духовни чада. „Да се молите за мен”, ни казваше, „защото съм много грешен и не мога самичък да нося целия този товар на моите беззакония, с толкова много болести. Помолете Бога да ме съжали и да ме укрепи”. Когато един ден го намерих с такава болка, че не беше в състояние нито да ме поздрави, нито да избърше потта, която се стичаше от святото му чело поради силната болка, се принудих да му обърна внимание на това с думите:

– Вие, дядо, сте правили толкова и толкова чудеса. Изцелявали сте неизлечими болести, включително и рак, доколкото зная. И накрая, имате такова голямо дръзновение пред Бога, каквото се съмнявам някой друг на земята да има. Защо не използвате това свое дръзновение да убедите Бог да Ви освободи от болестите и болките?

– Това, дете мое, няма да направя никога!

– Ама защо? Няма да искате от Него нещо лошо.

– Защото не искам да насилвам Бога!

Отговорът му ме смая и обезоръжи изцяло. След този отговор си замълчах. Стоях близо до него, подкрепяйки го в тези трудни часове, като същевременно следях реакциите му, които бяха спокойни и мълчаливи.

Заслужава да се отбележи, че по време на цялото това ужасно изпитание не чух от устата му никакъв протест, не чух глас на негодувание, не чух никакво оплакване или каквото и да е друго, което да беше свързано с болестта му и да изразяваше макар и само недоволството му от едно толкова „жестоко“ отношение от страна на Богочовека Иисус.

Напротив, чувах и то безброй пъти този свят образ на нашата Църква да произнася двете свои най-любими негови думи: Иисусе мой! Иисусе мой! Иисусе мой!

Сладостта, скръбта и болката разкъсваха сърцето ми! Беше повече от очевидно усилието, което дядото полагаше през тези трудни часове, за да убеди Иисус не да го освободи от болките и болестите, а да го подсили и укрепи, за да може да ги изтърпи! И накрая успя! И успяваше всеки път, когато се сблъскваше с подобни ситуации.

Като цяло, отец Порфирий посрещаше всички проблеми с много молитва. И непрекъснато препоръчваше същото и на нас, неговите духовни чедра.

БОЛЕСТТА СТАВА ИСТИНСКО БЛАГОДЕЯНИЕ

Старецът Порфирий смяташе болестите за много голямо Божие благодеяние. Всички знаем, че беше болнав по природа. Бог допусна блаженият Старец да бъде изпитан от много болести. Повече от всичко страдеше от ужасни главоболия, които го водеха до непоносимо състояние с припадъчни симптоми, така че да не бъде в състояние да общува с хората. Но често с Божията благодат при спешни случаи продължаваше да наставлява, като се интересуваеше за спасението и напредъка на другите, пренебрегвайки по този начин себе си. Старецът Порфирий виждаше в болката и болестите Божието присъствие в човека. Когато човек страда, усеща силно своята слабост. Не може да се опре на себе си, защото вижда как силите му рухват. Но иска да преодолее тези трудности. Затова и се поверява на Божията любов и човеколюбие. Общението с Бога

чрез непрекъснатата молитва и поверяването на живота си на Божия промисъл привличат към човешкото същество истинската сила, която извира от Бога и води към спасение, сиреч единение с Бога и участие в живота на Святото Троично Божество.

Когато питахме Стареца за неговото здраве, ни казваше някои неща. Намираше повод от своите лични изпитания да ни поднесе голямата истина: „Бог ни обича премного и иска да станем Негови до съвършената ни отдаденост Нему”. „Целия си живот на Христа Бога да предадем”. Това става по-лесно, когато болестта не ни оставя да се доверяваме на собствените си сили. И тогава болестта става истинско благодеяние. Затова и Старецът казваше: „Да не се молите на Бога да ви излекува. Той знае кое е доброто за вас. И ще действа с безкрайната Си любов, която има към човека”.

ДА СЕ МОЛИТЕ ДА СТАНА ДОБЪР, А НЕ ДА СТАНА ДОБРЕ

Когато предстоеше да се направи операция на очния катаракт на стареца Порфирий, една негова духовна дъщеря събираще и други девойки и отиваха в гората, където със сълзи на очи молеха Бога да помогне на Стареца да се оправи.

Един ден Старецът я извикал: „Я ела тук. Защо взимаш и другите и отивате да плачете в гората?”. – „Защото, отче, искаме да станете добре”, му отговорила тя. И знаете ли какво ѝ казал тогава? Каза ми го самата тя. Казал ѝ дословно: „Да се молите да стана добър, а не да стана добре”.

* * *

Преди да стане монах на Света Гора, отец Андрей (вече покойник), беше лекар-дерматолог. Когато дойде като свещеник в църквата „Свети Георги” в Неа Палатия, Оропос, един ден поиска позволение от стареца Порфирий като дерматолог да прегледа ръката му, защото между другото Старецът имаше едно кожно заболяване на дясната ръка и за известно време ходеше с бинт.

Този случай, който ви разказвам, го знам от самия отец Андрей.

Старецът наистина го оставил да му прегледа ръката. Тогава отец Андрей отишъл, купил един мехлем и му го занесъл. „Да си слагате от този мехлем, отче“, казал му, „и за няколко дни ръката Ви ще се оправи“.

Тогава старецът Порфирий му казал: „Отец Андрей, това нещо на ръката ми Бог ми го е дал. И сега идваш ти да ми го вземеш ли?“. И не приел да употреби мехлема.

БОЛИ МЕ, НО СЪМ ЩАСТЛИВ

– Къде Ви боли, дядо?

– Навсякъде.

– Отче, какво да направя, за да намеря радост в живота си?

– Да четеш Светото Писание, да ходиш на църква, да имаш духовник, да се причастяваш, с други думи да станеш добра християнка. Тогава ще намериш радостта, която търсиш. Виждаш, че мен сега ме боли, обаче съм щастлив. Така и ти, когато се приближиш малко към Христа, ще намериш радост в живота си.

МОЛИТВА И БОЛЕСТ

Веднъж ми каза: „Да не се молиш Господ да ти отнеме различните болести, но да се утешаваш с умната молитва, проявявайки търпение. Така ще получиш голяма полза“.

„Да не молиш Бога“, каза ми Старецът, „да ти отнеме различните болести, да не Го принуждаваш в молитвата си за това, но да ги понасяш с много търпение и твърдост, и ще видиш каква полза ще имаш“.

МОЛИТВИ ЗА ОПЕРАЦИЯТА

Една наша добра позната беше много болна, но и много благочестива. Когато предстоеше да я оперират, започна да раздава листчета с името си на свещеници, на монаси и на манастири, за да се молят за нея. Когато поискахме от Стареца да се помоли и той, ни каза: „О! Колко молитви видях да възлизат към Бога за

този случай!”. Господжата се подобри благодарение на молитвите на църквата.

ПРЕКРЪСТИХ Я И СЕ ОПРАВИ¹⁷

„Дойде при мен – разказва Старецът – една монахиня, на чиято ръка беше израснало нещо като орех. Когато ми го показва, ѝ казах:

– Ела да те заведа горе при професора (тогава бях в поликлиниката).

– Аз не съм дошла при професора – казва ми, – дошла съм при Вас.

Прекръстих я на челото, прекръстих ѝ ръката и я изпратих в манастира ѝ. Оправи се“.

„Когато една жена се изповядваше при мен, различих с духовните очи, че има рак на гърдите.

– Добре ли си? – казвам ѝ. – Има ти нещо.

– Да, отче, но се срамувам да го кажа.

– Сега иди горе при еди-кой си лекар от мое име да те види. И после ела тук да ми кажеш.

Когато се върна, се оказа, че наистина имаше рак, бяха я изпратили за изследвания и до три дни щеше да постъпи в хирургията.

И тъй, когато се върна, я накарах да коленичи заедно с мен.

– Казвай си молитвата на ум – казвам ѝ. – И аз се молах вътрешно. После я прекръстих и я пратих да направи, каквото ѝ бяха казали лекарите.

¹⁷ И в двата следващи случая Старецът бе прекръстил болните и благодарение на своята вяра те бяха оздравели. Това привидно е в противоречие със съвета, който давал при други случаи: да не се молите Бог да ви излекува, а да търпите и това ще ви бъде за добро. Как да разбираме това?

Старецът имаше Божия премъдрост. Когато един човек можеше да понесе болката, го съветваше да търпи, както правеше той самият с многобройните си и тежки болести. Обаче, когато с Божието просвещение, което имаше, виждаше, че болният не издържа и че ще бъде по-добре за спасението му и за спасението на други хора да бъде излекуван, се молеше на Бога да му подари телесно здраве. Всеки човек е един напълно отделен случай и Божията благодат просвещаваше Стареца да действа според случая. – Б. изд.

Когато дойде след три дни в хирургията, беше добре. Нямах нито тумор, нито нищо.

Докторът слезе в църквата и ме намери. Не беше на себе си от яд.

– Абе отче, какво ѝ направи на жената, че оздравя? Ако не бях хванал тумора с ръката си и не го бях видял с очите си преди три дни, нямаше да го повярвам.

Старецът продължи:

– Много неща виждат очите ми. Твърде много чудеса. Божията благодат действа чрез вярата на хората. Да вярваш, че и днес стават чудеса. Защото Христос е същият вчера и днес, и во веки“.

ЕЛА ДА ТИ ПРОЧЕТА МОЛИТВАТА И ЩЕ СЕ ОПРАВИШ

– Очаквах те! Не повярва нито на думите ми, нито на уверенията ми, нито на молитвите ми. Е, благословена¹⁸, прекъсна си почивката, от която толкова се нуждаеше и побърза да ме намериш. Като че молитвите ми не са те достигнали там, където беше, та дойде тук.

С тези думи дядото посрещна студентката, искайки косвено да ѝ покаже и недоволството си за нейното маловерие. И продължавайки, добави:

– Ела ми кажи сега какво ти казаха лекарите, които те прегледаха?

– Точно каквото ми казахте и вие, отец Порфирий. Лошо е! Рак!
– И започна да плаче...

– Защо плачеш? Това ли е вярата ти в Бога? Забрави ли вече това, което ти казах по телефона? Или може би е минала през ума ти мисълта, че ракът е по-силен от... Бога? Ако е така, правиш много голяма грешка. Нищо не е над нашия Господ. Той и само Той е над всичко! И от Него зависи ВСИЧКО! Затова спри да плачеш! Не искам да виждам децата ми притеснени и натъжени. А щастливи и радостни. Сега ела да ти прочета молитвата, която ти обещах. И ще видиш как ще оздравееш и при това скоро.

¹⁸ Благословен, -а (гр. ευλογημένος, -η) – често срещано обръщение между хора от църковните среди в Гърция. – Б. пр.

Така и стана! Прочете ѝ молитва, която продължи дълго време, докато същевременно прекръстваше злокачествения тумор с голяма сила! Толкова голяма, че когато допираше кръста, оставяше ясен отпечатък от него! Толкова силна вяра имаше, че резултатът ще бъде очакваният.

Когато молитвата свърши, дядото беше получил известие. Затова святото му лице сияеше от радост! Святото му прошение вече беше удовлетворено! Великият Бог, в Когото толкова много вярваше, Комуто служеше, покланяше Му се и беше Негов предан служител в продължение на десетилетия, чу неговата гореща молба и направи голямото чудо. Ракът беше победен!

От този момент болната от рак беше излекувана! Дядото я погледна в очите и веднага видя разликата: плачът беше заменен от радост! Отчаянието – от надежда! Тъгата – от усмивка! Болестта – от здраве! И накрая, смъртта – от живот!

Наистина, колко чудесни са тези резултати на вярата!!!

Попитахме Стареца:

– А със злокачествения тумор, който беше голям като яйце, какво стана, дядо?

– Ти как мислиш?

– Аз попитах Вас...

– Е, и аз питам тебе.

– Но...

– Какво искаш да е станало? Стопи се, изчезна, унищожи се! Отиде там, откъдето е дошъл... След няколко дни не можеше да намериш мястото, където е бил! Знаеш ли Кой е нашият Бог? Кой е?

– *Който всичко твори и претворява* (Амос. 5:8, по 70-те) само с волята Си!

– Браво! Това е Той! Бъди благословен.

БЯХ МНОГО БОЛЕН, БЕШЕ МНОГО ХУБАВО!

Нашият Старец ни разкриваше Божии тайни не само с учението си, но и с живота си. Факт е, че в неговите телесни немощи

се „проявяваше силата” Господня (вж. 2 Кор. 12:9), откриваха се чудните Му дела и се прославяше Неговото име. Също така е истина, че с неизтощимото му търпение, със страданието от тези болести, дяволът бе посрамен и стана явно, че Старецът е верен до смърт на Бога не поради утилитарни задни мисли, а само от любов, както истинският *непорочен, справедлив и богобоязлив, и отбягващ злото* Иов (Иов. 1:1), който с едноименното си търпение, опроверга хвалбите на сатаната и потвърди превъзходството на божествената любов, която *никога не отпада* (1 Кор. 3:8). Бог бе позволил на дявола да предизвика и хвърли в изкушение Стареца с телесни болести и Старецът приемаше себеотрицателно и с любов това изкушение. Това негово себеотрицание ни помага да разберем поне малко следните негови думи, произхождащи от удивителен за нас опит: „Бях много болен, много ме болеше, беше много хубаво”.

Старецът не искаше да боледува пасивно, за да бъде побеждаван от болката и да потъва в болестното самоокайване от неблагоприятието, а напротив, героично приемаше всяко бесовско предизвикателство на болката, за да я побеждава със силата на Христа и да лети, все по-здрав духовно, над нея, подобно на светите мъченици.

„ОТ МНОГОТО МОИ ГРЕХОВЕ...”

Старецът ми каза:

„Когато бях по-млад, молах Бога да ми изпрати рак, за да страдам заради Неговата любов.

Една зима старците ме изпратиха за охлюви. Събирах четири часа в снега. На гърба си носех прогизналата торба – като лед. Разболях се от плеврит. Нямахме в килията нито добра храна, нито лекарства. Станах кожа и кости. Казвам им, ще умра. Един брат, о. Антоний, дойде от далеч. Сложи ми кожен пластир. Знаеш ли какво е това?

– Не, не зная.

– Едно четириъгълно парче кожа, залепват го на гърба там където има подкожна течност. Събира цялата течност на плеврита. Наду се като мехур.

След една седмица го отрязаха с ножицата около ръбовете заедно с кожата. Ужасна болка... и аз от болка пеех: „От многото мои грехове...”¹⁹.

След това залепиха на раната една лепенка от восък и други съставки. Тя събираше гнойта и я сменяха. Със всяка смяна нови болки.

Понеже имах нужда от храна, ме изпратиха за един месец в Атина. Съвзех се и веднага се върнах. Отново се разболях. Изпратиха ме за още два месеца, пак същото. Веднага се върнах отново и пак се разболях. Накрая, след като се посъветвах, решиха да ме изпратят окончателно. С много сълзи се сбогувах с тях. Единият от старците ме придружи до кораба. Плачехме и двамата.

– Отче, не плачи – казах му, – ще дойда отново...

– Дете мое, не плачи – каза ми, – Богородица ще те доведе отново.

С ТАКАВА ВЯРА НЕ СА ТИ НУЖНИ ЛЕКАРИ

Попитахме отец Порфирий как се случва много пъти хора да се излекуват от неизлечими болести и той отговори: „Чрез вярата”. Попитахме го какво има предвид с това „чрез вярата” и той ни обясни, че ако болният изостави естественото знание на лекарите и се предаде на Бога, тогава кара Божия промисъл да поеме грижата да го излекува²⁰. И така се оправя! „Ето – каза ни, – дойде една госпожа

¹⁹ Канон на Пресвета Богородица, величания. – Б. пр.

²⁰ Тези думи, изложени така накратко, могат да бъдат разбрани погрешно. Защото, когато някой не отива на лекар, за „да накара Божия промисъл да го излекува”, действия сякаш принуждава или изкушава Бога – нещо, което Старецът винаги отхвърляше. Но когато се остави на Бога с простота, лекота и доверие на това, което Бог е допуснал, без да иска излекуване, така както и самият старец Порфирий се оставяше на Бога, тогава често пъти Божията благодат извършва изцелението. В този случай, болният, който се оставя на Божията любов, дълбоко в себе си не иска, нито търси излекуването. Приема това, което реши Бог. Да иска да се излекува, без да прибягва до лекаря, но да търси от Бога да го излекува непосредствено, е грешка. Господжата от примера, който следва, каза: „Нека стане това, което иска Бог”. Не каза: „Бог ще ме излекува”. Тази позиция привежда като пример Старецът. Виж и веднага след това откъс „Остави безкористно болестта си на Бога”. – Б. изд.

с рак на гърдата и ми казва: „Аз няма да ходя никъде, нито при лекари, нито при който и да било, и нека бъде Божията воля”. И аз ѝ рекох: „След като имаш толкова вяра в Бога, не са ти нужни лекари”.

РАКЪТ НА СТАРЕЦА И СВЕТОТО МУ ТЪРПЕНИЕ

Когато след прегледите, които ми направиха, лекарите ми казаха, че имам рак, се зарадвах и казах: „Слава на Тебе, Боже. След толкова години не забрави моето прошение. Имам рак тук – в хипофизата²¹. Тя е образувала тумор, който се разраства и притиска хиазма оптикум²². Затова започнах да не виждам.

С това око виждам малко светлина, с другото виждам хората като силуети, но не виждам с тези очи техните отличителни черти. Езикът ми е станал дебел и дълъг. Затруднява ме в устата и гласът ми се е променил. Имам страшни болки. Когато ме боли, търпя и се моля. При много силна болка не мога да се моля. Обаче не роптая, нито се оплаквам.

– Отче, да вземете някакво болкоуспокояващо. Да се облекчите.

– Не взимам. Казвам ти това, което ти казах: нима Христос не знае, че ме боли? Знае го. Значи търпеливо нося Христовия кръст. Как ти се струва това? Казах ти. Могат да кажат, че съм луд. Обаче тази лудост ми харесва. Не те задължавам и ти да правиш същото. Ти прави, както го разбираш, колкото можеш. Аз така го разбирам.

Обичам те, нали знаеш?

– Зная, отче. И аз Ви обичам и се моля заради Вашите молитви Бог да ме помилва.

– В болките си моля Бога да ме помилва и да ми прости греховете. Когато човек достигне до състоянието преди падението, Бог не допуска болест. И когато Той поиска, можем веднага да оздравеем.

Тези неща са трудни. Разбират го тези, „на които е дадено”.

²¹ Хипофизата (хипофизната жлеза) е основен ендокринен орган в човешкото тяло. – Б. пр.

²² Хиазма оптикум (лат. Chiasma opticum) – букв. „оптично кръстовище” – мястото, където се кръстосват очните нерви. – Б. пр.

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор от българския издател	5
Въведение	6
Христовата любов	14
Свети места.....	35
Несправедливост	36
Грехове, грешници.....	38
Безкористност	40
Антихрист.....	41
Отчаяние, меланхолия, притеснение.....	43
Болест	50
Самоубийство	76
Насилие	80
Брак.....	85
Култ към стареца.....	90
Ропот	91
Свещено Писание и други книги.....	93
Заем.....	98
Дявол.....	100
Разсъдителност, свобода	107
Църква	117
Парламентарни избори.....	120
Облекло	121
Изповед, покаяние	124
Похвала.....	133
Професия	135
Трудолюбие (труд – движение).....	137

Любов	141
Чувствителност	145
Календар.....	147
Смърт	148
Театър, кино, телевизия.....	156
Скърби, притеснения, стрес.....	157
Гняв	168
Лекар.....	169
Свещеник	171
Индуизъм.....	176
Великден за католици	177
Пушене.....	178
Осъждане	180
Проповед	185
Свето причастие.....	186
Богослужение.....	188
Помисли	194
Касетофон	196
Масонство	197
Суета.....	199
Медиум	200
Поклони.....	201
Монах, манастир	205
Пост	227
Сънища	228
Православие	229

Страсти	231
Папа	233
Деца, младежи.....	234
Свекърва.....	270
Духовник (духовен отец)	272
Различни проблеми	284
Молитва.....	289
Радио	322
Съпрузи, брак.....	323
Различни съвети.....	335
Смирение	341
Служение на формата	349
Задължение.....	350
Храна	352
Любознателност.....	353
Страх	354
Радост, светлина	359
Божия благодат.....	363
Свидетели на Йехова.....	365
Пари, имоти.....	366
Песнопение	369
Психическа принуда	371
Психопатия, нервни болести.....	372

